

S posledním říjnovým dnem jsme ukončili osvětovou kampaň **STROMY a MY**, do které se aktivně zapojilo více než 20 organizací.

Řídící výbor LÍSKY, posílený o nezávislé odborníky, posoudil na svém zasedání 31. října nominace na ocenění v XVIII. ročníku **Ceny za přínos rozvoji EVVO ve Zlínském kraji**, <http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo>. Ceny budou předány 15. listopadu ve Zlíně, v programu **XVIII. Krajské konference o EVVO** (str. 2).

Z významných dnů připomínáme: 3. listopadu – Den bez pesticidů, 10. listopad – Světový den vědy pro mír a rozvoj, 17. listopadu – Den boje za svobodu a demokracii, 17. listopad – Mezinárodní den studentstva, 25. listopadu – den bez nákupů.

Pokud se vám činnost LÍSKY líbí, podpořte nás prostřednictvím **Klubu LÍSKY**. Veškeré klubové příspěvky směřují na osvětové kampaně LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

NEZISKOVKA ROKU 2018

LÍSKA je nominována v kategorii malá organizace. Stejně jako další neziskovky má i krásné video. Svůj HLAS oblíbené neziskovce můžete zaslat do 22. 11. <http://bit.ly/2NXeuxM>

Akce do DIÁŘE:

Středa 7. listopadu	Férová kavárna s příběhem MVDr. Kamily Křupalové www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 8. listopadu	Seminář Prezentační a lektorské dovednosti farmáře, www.liska-evvo.cz
Pátek 9. listopadu	Vsetín proti chudobě, www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 15. listopadu	XVIII. Krajská konference o EVVO , hlavní téma VODA – život v každé kapce, UTB Zlín http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference
Sobota 24. listopadu	Minifestival ekozemědělství, Zlín, www.iskopanice.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

Poctivě vyrobené – podpora místní udržitelné ekonomiky ve Zlínském kraji (celoročně)

Ptáci – žijí tady s námi (duben)

Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené (květen)

Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny (květen – červen)

Stromy a my (září – říjen)

<http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>

Po dobu trvání dané kampaně vám poskytneme informace a rady k tématu, náměty a metodické listy pro práci s dětmi, pozveme vás na programy, výstavy, dny otevřených dveří, slavnosti, semináře a exkurze atd.

Připravili jsme pro Vás rozesílku s číslem 17/2018. Některé texty se pravidelně opakují, slouží jako rychlý zdroj informací. **Nové texty jsou označeny ikonkou**

V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Nabídka specializačního studia pro koordinátory EVVO, kurz 3, 2019–2020
- 2 Metodika reflektovaných a informovaných akcí

Klub LÍSKY

Pokud se vám líbí programy a činnosti LÍSKY, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje. Pokud si přejete, aby děti i dospělí byli více venku, rozuměli životnímu prostředí a pomáhali o ně pečovat, přidejte se k nám. Staňte se členem Klubu LÍSKY. Svým členstvím podpoříte lískové programy, stanete se součástí dění a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte. Členem Klubu může být i rodina, škola či organizace. Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Učíme se venku

Otevřený společný projekt a kampaň více organizací. LÍSKA je jednou z nich. Projekt spojuje učitele, rodiče i odborníky. Podporuje hru a učení venku jako předpoklad zdravého rozvoje dětí. Chceme, aby se učení venku stalo běžnou součástí výuky v našich školách a zažívalo ho každé dítě.

www.ucimesevenku.cz

Pozvánky

XVIII. Krajská konference o EVVO

Tradiční akreditovaná vzdělávací akce na podporu krajského systému EVVO ve Zlínském kraji.
Záštitu nad konferencí převzal Mgr. Petr Gazdík, člen Rady Zlínského kraje.

TÉMA: Voda – život v každé kapce

Zlín, 15. 11. 2018, prostory Fakulty technologické, UTB Zlín

REFERÁTY, DÍLNY A PREZENTACE PŘIPRAVUJÍ:

- František Šulgan, Správa CHKO Beskydy: **Co se děje v naší krajině – vliv zásahů člověka v krajině na vodní cyklus a klima.**
- Helena Nováčková, Lipka Brno: **Poklad ze studánek. Velikonoční ostrov.**
- Dana Křivánková, Lipka Brno: **Voda v zahradě – jak funguje dešťová zahrada.**
- Jan Froněk, TEREZA Praha: **Tajemství vody v lese.**
- Marie Petrů, VIS Bílé Karpaty: **Učíme se s POLY o vodě. Společně objevujeme vodní svět.**
- Petr Chmelař, Povodí Moravy, s.p.: **Vzdělávání o vodě optikou Povodí Moravy, s.p.**
- Jan Růžička, UTB Zlín: **Pitná voda a patogenní mikroorganismy. Mikrobiologický rozbor pitné vody.**
- Jan Husák, Muzeum regionu Valašsko: **Voda v krajině a multimédia.**

NOVINKA:

Dopolední program proběhne paralelně ve dvou sekcích:

Sekce A

pro MŠ a I. stupeň ZŠ

Sekce B

pro II. stupeň ZŠ a SŠ

www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference

XVIII. ročník Ceny za přínos k rozvoji EVVO ve Zlínském kraji za rok 2018

Řídící výbor LÍSKY posoudil **21 nominací v 10 kategoriích.**

Nominace budou zveřejněny a ceny předány na XVIII. Krajské konferenci o EVVO ve Zlíně, 15. listopadu 2018,

<http://www.liska-evvo.cz/doc/krajska-konference>
<http://www.liska-evvo.cz/doc/cena-evvo-1>

Zdroje (nejen) pro EVVO

Aktuální výzvy Ministerstva zemědělství:

<http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-nestatnim-neziskovym-organizacim/ministerstvo-zemedelstvi-vyhlasuje-vyzvu.html>

Aktuální výzvy Ministerstva životního prostředí:

Pilíře EVVO, https://www.mzp.cz/cz/evvo_vyzva_ctyri_2018
Národní síť EVVO, https://www.mzp.cz/cz/evvo_vyzva_pet_2018

Výzvy Erasmus plus

www.ef-czech.cz/erasmus/

Výzva Nadace VIA „Živá komunita“ – program podporující aktivní lidi, kteří chtějí zlepšit život ve své sousedské komunitě. Cílem programu je zlepšování veřejného prostoru a mezilidských vztahů v sousedských komunitách a posilování jejich soběstačnosti, www.nadacevia.cz/ziva-komunita/

Národní fairtradová konference: HLEDÍME SPOLEČNĚ DO BUDOUCNA

**Ve čtvrtek 6. listopadu 2018
v Impact Hubu Brno, Cyrilská 7.**

Konference je určena především zástupcům měst a škol, ale i dalším subjektům, které se aktivně věnují podpoře fair trade.

Cílem konference je vytvářet společný prostor pro sdílení praktických zkušeností a kontaktů, spolupráci i vzájemnou motivaci k podpoře fair trade v České republice.

www.nazemi.cz

Pozvánky

Praktický víkendový workshop v Hostětíně

V termínu 10.–11. listopadu 2018 vás zveme do Hostětína. Odpovíte-li ANO na některou z otázek, neváhejte se přihlásit:

- **Chci si postavit pasivní dům.**
Co mi to přinese a jak to mám udělat?
- **Chci mít fotovoltaický panel na střeše.**
Co pro to můžu (musím) udělat?
- **Chci sledovat co se v domě děje, kontrolovat a řídit jeho chování – i dálkově.** Jak to mohu udělat? Čím měřit, co a proč?

Více na <https://hostetin.veronica.cz/chytre-domy-usporne-dalkove-ovladane-s-fotovoltaikou-na-strechach-jak-na-ne>

Skansen Rochus Uherské Hradiště zve:

9. 11. 2018 – Svatomartinská muzejní noc, 16:00–21:00 hodin
Přijďte s rodinou a přáteli prožít Svatomartinskou muzejní noc do skanzenu Rochus, než nastane poklidné období adventu spojené s pŕstem.

1.–2. 12. 2018 – Adventní čas už je tady zas, 13:00–17:00 hodin
Tradice od začátku adventu do Vánoc. Obchůzky družiny sv. Mikuláše, Lucek, předení na kolovratu, draní peří, ochutnávka mladých vín.

15.–16. 12. 2018 – Radostná novina, 13:00–17:00 hodin
Víte, jak prožívali vánoční svátky naši předkové? Třetí prosincový víkend to můžete zjistit a zažít ve skanzenu Rochus během programu s názvem Radostná novina.

26. 12. – Štěpánské koledování ve stodole, 14:00–17:00 hodin
Tradiční setkání u dřevěné stodoly ve Skanzenu Rochus s hudeckou muzikou Burčáci.

www.skanzenrochus.cz

SKANZEN ROCHUS
expozice lidové architektury v Uherském Hradišti

SVATOMARTINSKÁ MUZEJNÍ NOC
v pátek 9. listopadu 2018
16.00–21.00 hodin

- prohlídka skanzenu v netradičním čase
- Pavel Popelka – autorské čtení, balady a gajdování
- koší mladých vín z Vinařství Medek
- ochutnávka husích specialit
- promítání pohádek
- hudecká muzika

Vše informace o programu najdete na skanzenrochus.cz nebo na [Facebooku](https://www.facebook.com/skanzenrochus) Skansen Rochus Uherské Hradiště.
Značka programu vyhledávání: Víkendové odpolední.

FÉROVÁ KAVÁRNA LÍSKY S PŘÍBĚHEM
MVDr. Kamily Krupalové, veterinářky

POVÍDÁNÍ U DOBRÉ KÁVY O LÁSCĚ K PŘÍRODĚ, KE ZVÍŘATŮM A PRÁCI VE VETERINÁRNÍ ORDINACI I ZÁCHRANNÉ STANICI PRO HANDICAPOVANÉ ŽIVOČICHY.

TERMÍN: středa 7. listopadu 2018
17–19 hodin

MÍSTO: LÍSKA, Dolní náměstí 429, Vsetín (rohová budova vedle Petrákčie, 1. patro, vchod z ulice Mostecká kolem prodejny kol, dvorem ze zadní části budovy, nebo od OSSZ)

KONTAKT: infoevvo@seznam.cz
605 806 840

SVATOMARTINSKÝ TRH VE VIZOVICÍCH
11. 11. 2018 8.30–12 H

akce je pořádána pod záštitou ministra zemědělství Miroslava Tomana.

10:30 PŘÍJEZD SV. MARTINA & ŽENÁNÍ SVATOMARTINSKÝCH VÍN
• OCHUTNÁVKA VÍN
• DĚLÁČKY PRO DĚTI
• CM OENIKER ZLÍN

Chytré domy Jak na ně?

- Energeticky úsporné
- S fotovoltaikou na střeších
- Dálkově ovládané

Praktický víkendový workshop vás nadchne, pokud si odpovíte ANO na některou z otázek:

Chci si postavit pasivní dům. Co mi to přinese a jak to mám udělat? Proč bych ho měl stavět a jak souvisí domy se změnou klimatu? Chci vidět konkrétní pasivní dům v realitě!

Chci mít fotovoltaický panel na střeše. Co pro to můžu (musím) udělat? Jak to udělat co nejjednodušeji a nejlevněji? Kde získat povolení a na kolik to vyjde? Jak měřit?

Chci sledovat co se v domě děje, kontrolovat a řídit jeho chování - i dálkově mobilem. Jak to mohu udělat? Čím měřit, co a proč? Jde to i levně? Můžu si to jednoduše sestavit i v domácích podmínkách? Budu tomu rozumět? (Více viz. web).

Datum: 10. – 11. listopadu 2018
Místo konání: Centrum Veronica, Hostětín 86 | hostetin@veronica.cz, tel. 572 630 670
Cena: 1380 Kč – cena včetně stravy a ubytování (při přihlášení do konce října, poté 1580 Kč) 300 Kč při účasti jen na jeden den (SO/NE), bez stravy, bez ubytování (od 1.11. - 500 Kč)

www.hostetin.veronica.cz

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí České republiky na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.sfpz.cz, www.mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Tisíce lidí zavítaly v letošním roce v rámci dnů otevřených dveří na ekologické farmy a k výrobcům biopotravin ve Zlínském kraji

Na dvou ekologických hospodářstvích a u jednoho výrobce biopotravin ve Zlínském kraji proběhly v roce 2018 další dny otevřených dveří. Tradici pořádání těchto akcí na různých ekofarmách v regionu započali ve spolupráci se zemědělci Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec a PRO-BIO regionální centrum Bílé Karpaty přibližně před čtrnácti lety. Od té doby probíhá několik podobných osvětových dnů v menším i větším rozsahu na různých ekologických hospodářstvích téměř každý rok. Na zajištění programu spolupracují často i další neziskové organizace, například zaměřené na ekologickou výchovu, ale někde i hasiči, skauti, myslivci a další.

V roce 2018 otevřely brány pro veřejnost nejdříve **Ekosady Komňa, 25. srpna**. Tato rodinná firma vznikla v roce 2005 a věnuje se hlavně pěstování a zpracování ovoce.

V sobotu **16. září** se konal den otevřených dveří na **Češkově mlýně v Jarcově u Bystřičky**. Mlýn provozuje PRO-BIO obchodní společnost ze Starého Města p. Sněžníkem, která zde už několik let mele bio mouku a provozuje prodejnu biopotravin.

V sobotu **13. října** pak proběhla třetí akce ve společnosti **Agrofyto v Lidečku**. Agrofyto se věnuje chovu skotu na mléko i na maso a rostlinné produkci. Všichni uvedení se ekologickým zemědělstvím a výrobou biopotravin zabývají už mnoho let, proto zde mohou návštěvníci mimo jiné načerpat spoustu informací i cenných zkušeností.

Všichni uvedení se ekologickým zemědělstvím a výrobou biopotravin zabývají už mnoho let, proto zde mohou návštěvníci mimo jiné načerpat spoustu informací i cenných zkušeností. Všechny uvedené firmy produkci také zpracovávají a nabízí i konkrétní výrobky v bio kvalitě.

S potěšením pozorujeme, že tyto osvětové akce se těší stále větší oblibě lidí. Akce v Komni sice mírně poznamenalo nepříznivé počasí, přesto se během dne přišlo do ekosadů podívat až 200 návštěvníků. Do mlýna v Jarcově se vypravilo přibližně 500 zájemců a na třetí akci v Lidečku už se počty účastníků daly počítat na tisíce. Kromě komentovaných prohlídek hospodářství či zpracoven produkce samozřejmě nechybí bohatý program pro děti a dospělé, živá hudba a všemi oblíbené ochutnávky produktů. Velké pozornosti se těší i zvířecí obyvatelé statků. Farmy tak na jeden den ožívají, vzdávají se svého venkovského ticha a nabízejí všem, kdo mají zájem, zázemí pro odpočinek, poučení, setkání a nekomerční zábavu.

Agrofyto přizvalo na svůj hospodářský den i řemeslníky a další výrobce regionálních potravin. Z krásného kravína a přilehlých prostor se tak na den stalo jedno velké „tržiště“, které nabízelo ekologické a regionální produkty, tak i různé doprovodné vzdělávací a kulturní aktivity. Pro děti například, farmářskou stezku s místními Skauty, program Odkud se bere jídlo s LÍSKOU, divadlo i velmi oblíbený „senáček“, aneb poctivý přírodní zemědělský předchůdce plastového skákacího hradu.

Své role hostitelů zvládli všichni zemědělci i výrobci skvěle a patří jim obrovské poděkování, stejně jako partnerům a spoluorganizátorům.

Renata Vaculíková, Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s. Starý Hrozenkov 314, 68774, iskopanice@razdva.cz; tel.: 572 696 323.
www.iskopanice.cz

Na ekofarmě Javorník proběhly v roce 2018 tři polní dny pro zemědělce

V průběhu roku 2018 proběhly na ekofarmě JAVORNÍK-CZ s.r.o. ve Štítné nad Vláří tři ukázkové polní dny určené mikro, malým a středně velkým zemědělským podnikatelům. Účastníci polních dnů mohli načerpat mnoho informací týkajících se zejména ekologického hospodaření na orné půdě, vyměnit si poznatky s kolegy, seznámit se například s různými pěstitelskými i protierozními opatřeními nebo konzultovat své vlastní postupy s výzkumníky a dalšími odborníky. Akce probíhaly v rámci projektu na podporu činností Demonstračních farem, který financuje Ministerstvo zemědělství.

Cílem programu je podpora předávání odborných znalostí a pomoc zemědělským subjektům formou názorných praktických ukázek ucelených postupů ekologického hospodaření, postupů a technologií zvyšujících kvalitu půdy, snižujících vodní a větrnou erozi, nadměrné utužování půdy, postupů přispívajících k zadržování vody v krajině, ekologické způsoby ochrany rostlin, aj.

V České republice bylo vybráno celkem 11 farem v různých krajích. Ve Zlínském kraji se demonstrační farmou stala společnost JAVORNÍK-CZ, s.r.o., která už od roku 1991 hospodaří ekologicky v CHKO Bílé Karpaty. Chová masný a mléčný skot, pěstuje řadu plodin na orné půdě, obhospodařuje trvalé travní porosty i sady a věnuje se i zpracování produkce a dalším projektům a činnostem.

Na projektu Demonstrační farmy spolupracuje Javorník-CZ i s dalšími subjekty, např. Výzkumným ústavem rostlinné výroby Praha; Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem Brno; ARVITOU P Otrokovice, PRO-BIO Svazem ekologických zemědělců, regionálním centrem Bílé Karpaty a Informačním střediskem pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s. ze Starého Hrozenkova. Do projektu se zapojili i další odborníci a lektori, např. Ing. Martin Mistr z Výzkumného ústavu meliorací a půdy, v.v.i. z Prahy, Ing. Tomáš Kvítek z Povodí Vltavy, s.p. a Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích nebo Ing. Roman Rozsypal, který působí v ekologickém zemědělství od devadesátých let, mj. i jako poradce i kontrolor. Účastníci polních dnů přijížděli do Štítné nad Vláří ze Zlínského kraje, ale i z jiných regionů. Nevzdálenější zemědělci přijeli dokonce až ze Šumavy.

Do konce listopadu 2018 mohou zemědělci kontaktovat a navštívit ekofarmu Javorník v rámci individuálních a skupinových demonstračních akcí, seznámit se s výstupy projektu, podívat se na ukázkové plochy, prokonzultovat například své oseední postupy nebo protierozní opatření s pracovníky farmy nebo poradcem pro ekologické zemědělství či dalšími odborníky.

Kontakt: Milan Drgáč, tel.: 721 943 628, m.drgac@centrum.cz
Renata Vaculíková, www.iskopanice.cz

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

Jaké bylo Dvoudenní setkání učitelek mateřských škol a sítě Mrkvička v říjnu na Hájence

<https://www.youtube.com/watch?v=70yhPFFuuZA&fbclid=IwAR2zSghJxHUBU31>

5. ročník MINIFESTIVALU EKOZEMĚDĚLSTVÍ VE ZLÍNĚ

V sobotu 24. listopadu 2018 proběhne ve Zlíně, v prostorách Alternativy – kulturního institutu už 5. ročník Minifestivalu ekologického zemědělství s podtitulem Ekologické zemědělství v obrazech, slovech a chutích.

Osvětovou a vzdělávací akci pořádá Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s. ze Starého Hrozenkova společně s PRO-BIO Svazem ekologického zemědělství, regionálním centrem Bílé Karpaty a Harvest Films, z.s. Tursko.

Kromě prezentací ekozemědělců, výrobců biopotravin a zajímavých projektů je minifestival zároveň spojen s Ozvěnami mezinárodního Life Sciences Film Festivalu (LSFF, www.lsff.cz), který se koná pravidelně v říjnu v Praze na České zemědělské univerzitě. Harvest Films, z.s. je jedním ze spoluorganizátorů pražského festivalu a pro zlínský minifestival zajišťuje každoročně exkluzivní promítání nejzajímavějších filmových dokumentů z LSFF souvisejících s ekologickým zemědělstvím a biopotravinami.

Akce s příjemnou atmosférou je zajímavá nejen pro zemědělce, studenty a běžné spotřebitele, kteří se zajímají o biopotraviny a zemědělské postupy šetrné k životnímu prostředí, ale i pro kuchaře, kteří hledají tipy a inspiraci na kvalitní suroviny z ekologické produkce.

Kromě filmů, prezentací zkušených ekozemědělců a výrobců biopotravin čekají účastníky minifestivalu i zajímavé projekty, publikace a ochutnávky biopotravin. PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců Šumperk představuje na akci každoročně také soutěž Česká biopotravina a nabídne opět k ochutnání i některé oceněné produkty z letošního ročníku soutěže. Na minifestivalu bude představena a uvedena do světa i zbrusu nová kniha Nakladatelství Kazda „BIO je naše cesta“ autorky Marie Šulákové. Obsahuje rozhovory s českými ekozemědělci, kteří se tomuto šetrnému způsobu hospodaření a produkci biopotravin věnují už dlouhá léta. Své vize a aktivity představí ve Zlíně také Nadace pro půdu.

Letos je to 30 let, co se ekologické zemědělství v České republice začalo rozvíjet. Jeden z prvních ekostatků u nás vznikl právě ve Zlínském kraji, a to v Bílých Karpatech - ve Starém Hrozenkově. I připomínce tohoto zajímavého výročí bude festival letos věnován.

Další program festivalu i podrobnější informace naleznete během listopadu na stránkách pořadatele www.iskopanice.cz

Akce je spolufinancována Ministerstvem zemědělství, Zlínským krajem a PRO-BIO RC Bílé Karpaty.

Kontakt: Renata Vaculíková, Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s. Starý Hrozenkov, www.iskopanice.cz, tel.: 572 696 323, iskopanice@razdva.cz.

Přemýšleli jste někdy, jak můžete podpořit místní zemědělce a řemeslníky? NAKUPUJTE U NICH.

Budou tak mít dobrý odbyt pro své výrobky a bude se jim dařit. Prosperující zemědělci, producenti i prodejci zaručují udržení či dokonce rozšíření počtu pracovních míst v regionech.

Práce pro místního pěstitele umožní dalším lidem najít práci a mladí lidé mohou získat motivaci zůstat a neodcházet do velkých měst. Tím velmi podporujete váš region, který zvyšuje soběstačnost a stává se méně závislým na globálních cenách potravin.

Levný dovoz připravuje o práci české zemědělce a zdejší venkov se postupně vylidňuje.

A jak to, že potraviny dovezené přes půl planety, jsou tak levné? Dělníci na plantážích často pracují v nelidských podmínkách za minimální mzdu. Tamní farmáři nemusejí dodržovat přísné ekologické či sociální zákony běžné v Evropě, výjimkou není používání u nás zakázaných pesticidů.

Proto nakupujte regionální potraviny. Seznam regionálních výrobců ze Zlínského kraje můžete najít na www.vyrobyzkraje.cz

Mini FESTIVAL
s ozvěnami Life Sciences Film Festival

Alternativa
kulturní institut Zlín
Osvoboditelů 3778

24. listopadu 2018
od 13.00

Ekologické zemědělství
v obrazech,
slovech a chutích

přednášky • prezentace ekologických zemědělců
• dokumentární filmy
• ochutnávky biopotravin

Vložné na akci je dobrovolné. Svým příspěvkem podpoříte konání akce i neziškovou organizaci Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s. Starý Hrozenkov | www.iskopanice.cz

Podřídání Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s. Starý Hrozenkov PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, RC Bílé Karpaty, Starý Hrozenkov ve spolupráci s HARVEST FILMS z.s. Tursko Akce finančně podporují Ministerstvo zemědělství, Zlínský kraj a PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců, RC Bílé Karpaty

další informace na www.iskopanice.cz

IS KOPANICE www.iskopanice.cz

INFORMAČNÍ STŘEDISKO PRO ROZVOJ MORAVSKÝCH KOPANEC

PRO-BIO BÍLÉ KARPATY

LIFE SCIENCES FESTIVAL

Zlínský kraj

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

- **Učíme se VENKU.** NOVINKA: STAHUJTE materiály na jednom místě a rychleji vyrazte s dětmi VEN.
<http://ucimesevenku.cz/stahuji/>
- **Pomůcky pro polytechnické vzdělávání Učíme se s POLY LÍSKA** vytvořila výukové sady pomůcek pro polytechnické vzdělávání v MŠ na téma VZDUCH, SLUNCE, VODA, ZEMĚ, MATERIÁLY, ŘEMESLA a ZAHRADE.
V případě zájmu o pomůcky pro polytechnické vzdělávání ve vaší MŠ nás neváhejte kontaktovat. Financování je možné v rámci aktivit MAPII či „šablon“.
- V prosinci vyjde nová dětská knížka od Petera Wohllebena „**Víš, kde jsou děti stromů?**“ Je krásně ilustrovaná Stefanií Reichovou a je určena dětem ve věku 4–6 let. Objednávky již nyní se slevou 20% za 199 Kč na: <https://www.knihkazda.cz/peter-wohlleben-vis-kde-jsou-deti-stromu>
- **Zelená cesta pro život,** 18 let EVVO ve Zlínském kraji, vydal Zlínský kraj, www.kr-zlinsky.cz, kontakt: petra.markova@kr-zlinsky.cz
- Vzdělávací lekce NaZemi
NAŠE BOTY – ke stažení na https://www.nazemi.cz/sites/default/files/metodika_nase_boty.pdf
POPULÁRNÍ BANÁNY
ke stažení na www.nazemi.cz/cs/popularni-banany-vzdelavaci-lekce
- Muzeum Říčany vydalo sborník z projektu „**Učíme v přírodě**“ zaměřený na výuku venku a proměny školních zahrad. Zdarma ke stažení na: www.ricany.cz/org/muzeum/o-muzeu/publikacni-cinnost

Náměty, doporučení a inspirace

- **Ochrana přírody, nejčastější dotazy:**
www.ochranci.cz/inpage/nejcastejsi-dotazy/
- **STOP palmovému oleji,**
www.stoppalmovemuoleji.cz/
- **Zapojte se a sledujte iniciativu Ministerstva životního prostředí #dostbyloplastu**
Více na https://www.mzp.cz/cz/news_181906
Zapojte se do kampaně #Nepetuj a sdílejte video.
Více na www.nepetuj.cz
Inspirezujte se dle ZERO WASTE TÝDEN s MŽP a bezobalu.org

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz

Přírodní zahrady

- **Jak na přírodní zahradu** poradí Ekologický institut Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- **Kde jsou přírodní zahrady v Česku:**
http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- **Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín**
<http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- **Ekozahrady,** <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- **Osivo vhodné pro přírodní zahradu** nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete **odkaz Jak na školní přírodní zahradu,** www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- **Školní zahrada.** Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada.** V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete interaktivní mapu školních zahrad, kam můžete přidat i tu vaši.
- **Semínkovny ve Zlínském kraji**
Iniciativa na podporu semenaření a sdílení osiva ze zahrádek seminkovny.com
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín, e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín, www.hostetin.veronica.cz

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Nový kurz akreditovaného specializačního studia pro školní koordinátory EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ i SVČ.

Zajímavý, inspirativní a praktický kurz se zkušenými lektory ve skupině stejně zaměřených učitelů.

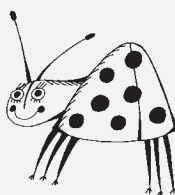
Splňuje požadovanou akreditaci a je možné jej hradit také z šablon. Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systémem pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. („specializační studium“).

Rozsah 250 vyučovacích hodin přímé výuky. Účastníci získají: osvědčení, sadu materiálů do výuky.

Mapujeme zájem, tak se ozvěte. Nabídka v příloze. Kontakt: koutna.iva@seznam.cz, tel.: 605 806 840

březen 2019
– září 2020

Hájenka Semetín,
Vsetín s výjezdy
na organizace
ve Zlínském kraji

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- přírodní zahrada – plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků, úprava, didaktické využití pro rozmanité aktivity, vč. architektonických návrhů architektů,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840
infoevvo@seznam.cz

Náměty, doporučení a inspirace

Mysli globálně, jednej lokálně a zapoj se do TÝDNE GLOBÁLNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ!

19.–25. listopadu 2018 • Letos se zaměříme na téma udržitelnosti měst a obcí. Co by se mělo změnit ve vašem městě nebo obci, aby se staly lepším místem pro život?

<https://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz/tyden-grv.html>

Uspořádejte se svými žáky a žákyněmi akci ve veřejném prostoru tak, aby měla i globální přesah! Poradíme vám jako na to (metodika v příloze).

Navíc se tímto počinem můžete zapojit i do Týdne globálního vzdělávání, kdy se podobné akce budou dít po celé ČR.

https://bit.ly/jak_na_akci

Projekt Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý i budoucí

V listopadu pokračují na základních školách besedy pro osmáky a devátáky základních škol. V tomto roce navštívíme 8 škol v regionu.

Žáci prožijí hru Opuštěné pole, seznámí se životem na farmě očima farmářky a získají přehled a cenné rady o možnostech studia na středních školách.

Následně žáci vyjedou na exkurzi na farmu, aby viděli hospodářství v praxi.

Na dvou základních školách proběhl tematický Školní farmářský den, pro žáky z I. stupně jsme zajistili 6 exkurzí „Jedeme na farmu“.

Sledujte náš facebook. Do prosince spustíme nový web www.pomoztenamzachranitfarmare.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí.

Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY, <http://www.liska-evvo.cz/doc/knihovna>

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 17/2018

strana 7

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

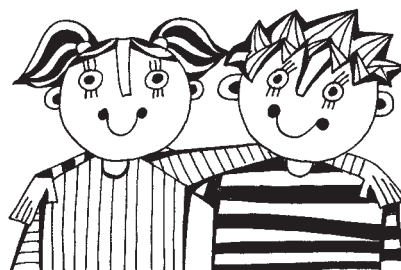
Výukové programy pro MŠ i ZŠ nabízí:

- Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,
<http://www.cevzabka.xf.cz/vp.html>
- Centrum Veronica Hostětín,
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- Ekocentrum Chrpa při DDM Uherský Brod
www.ddmub.cz
- Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole
www.prokrajinu.eu
- LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz
Výukový program Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hrajě o původu a zpracování potravin. Pro třídy na I. stupni ZŠ a ŠD v regionu.
www.liska-evvo.cz/doc/z-farmy-na-nas-stul-1
Výukové programy a exkurze z projektu Agrární komory Zlín a LÍSKY „Pomozte nám zachránit farmáře, jeho příběh minulý i budoucí“
Beseda o zemědělství s exkurzí na farmu (7.–9. ročník ZŠ), exkurze Jedeme na farmu (I. stupeň ZŠ), výukový program Můj den na farmě (2019), tematický Školní farmářský den a další programy.
Informace na infoevvo@seznam.cz, tel.: 605 806 840.
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín
www.muzeumvalasko.cz
Zámek Lešná u Valašského Meziříčí,
<http://www.muzeumvalasko.cz/objekty/zamek-lesna/programy-pro-skoly/>
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,
www.parkrochus.cz
- Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,
www.ddmsikula.cz
- Skřítek, z.s., Holešov
www.skritek.org
- Středisko volného času Rožnov pod Radhoštěm
www.svcroznov.cz
- Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,
www.bilekarpaty.cz/vis

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na
<http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- Fairtradové školy
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly
- Světová škola
www.svetovaskola.cz
- Globální rozvojové vzdělávání
Náměty a projekty do výuky získáte na
www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- Odpovědná škola
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- Skutečně zdravá škola
Více o iniciativě na webu a Facebooku,
www.skutecnezdravaskola.cz

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus
<http://www.parkrochus.cz/doc/12/>
výukové programy a exkurze na
<http://www.parkrochus.cz/doc/294/>
- Muzeum regionu Valašsko,
www.muzeumvalasko.cz
- 1415 Baťův institut Zlín,
www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně,
www.muzeum-zlin.cz
- Valašsko muzeum Rožnov p. R., Valašský rok,
www.vmp.cz

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí.

Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

LÍSKA je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

LÍSKA je místním podporovatelem **fair trade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

LÍSKA má **Status pozorovatele Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>

■ **Fair trade v práci:** minikampaň Fairtrade Česko a Slovensko, **#FairtradeVpraci**

My v LÍSCĚ jinou než fairtradovou nepijeme a nepodáváme a rádi budeme zásobovat i vaše hrnečky. Stačí se ozvat na adrese infoevvo@seznam.cz. Poradíme i dovezeme.

■ **Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.**

<http://www.liska-evvo.cz/doc/kancelar-lisky>
infoevvo@seznam.cz

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká kolem prodejny kol, dvorem ze zadní části budovy, nebo od OSSZ).

OTEVŘENO: pondělí – čtvrtek, 8.30–16.00 hodin.

Najdete zde **obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaje, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., sirupy z Hostětína, ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Jak poznáte fairtradové výrobky

Nejsnadněji podle modrozelené certifikační známky FAIRTRADE® přímo na obalu produktu. Existuje však i zboží bez certifikační známky, které také naplňuje principy fair trade. Rozpoznat ho není pro spotřebitele úplně snadné, proto doporučujeme navštívit www.nazemi.cz/cs/jak-poznat-fair-trade

Příběh bot

Podívejte se do fotogalerií na webu www.pribehbot.cz, jak vznikly možná i vaše boty. Zkuste si poskládat účtenku a zjistit, kdo na botách vydělá nejvíc. Dozvíte se taky, kdo za problémy v obuvnickém průmyslu může a co s tím můžete udělat vy sami. Pusťte si rovněž videa o výrobě bot v Čechách nebo o přístupu jedné z uvědomělých spotřebitelek k nákupu bot.

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.pocitivevyrobene.cz

■ **Regionální značky**
www.regionalni-znacky.cz

■ **Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků.** Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska.**
www.iskopanice.cz

■ **BEZOBALOVÉ OBCHODY ve Zlínském kraji:**

Bezobaláč Zlín,

Náměstí T.G. Masaryka 2433, Zlín,
tel.: 608 180 874,
prodejna@bezobaluzlin.cz,
www.bezobaluzlin.cz

Vědomí, bezobalový obchůdek,

Dlouhá 211, Uherské Hradiště,
tel.: 777 956 032,
www.facebook.com/Vedomi-bezobalovy-obchudek

Bezobalov,

Zelené náměstí 1290, Uherské Hradiště,
tel.: 774 874 734,
www.facebook.com/Bezobalov-Uherske-Hradieste

Bez Uherský Brod,

Moravská 82, Uherský Brod,
www.facebook.com/BezUherskyBrod

Českův mlýn,

Jarcová 160, Bystřička,
tel.: 733 539 250,
ceskumlyn@probio.cz,
www.probio.cz

Zdravé já – výrobky s příběhem,

Palackého 457, Rožnov p. R.,
tel.: 730 100 240,
hanka@vyrobkyspribehem.cz,
www.vyrobkyspribehem.cz

Delizia – rozlévaná EKO drogerie,

nově na ulici Mostecká, Vsetín
www.facebook.com/Delizia-Rozlevana-EKO-drogerie

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhačovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDEĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísní – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětově nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcky k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

- **Říkáanky Skřítci a skřítkušky z ovocného sadu**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Říkáanky Skřítci a skřítkušky z lískového lesa**, Marie Kordulová a Jana Šenkeříková, cena 50 Kč
- **Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem**, Lenka Pavelčíková, cena 190 Kč
- **Metodické listy Jak učít POLY, 4 ML Život v půdě**, cena 40 Kč, <http://www.liska-evvo.cz/doc/edicnim-centrum-orisek-1>

Objednávky na infoevvo@seznam.cz

- **Lískové osvětové kampaně** <http://www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane>
- **Přehled akcí v regionu** i mimo něj najdete v Kalendáři akcí na webu Lísky <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení** zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učít POLY
Sdružení Líska / Pomozte nám zachránit farmáře
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji
Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz
Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

